

Совет улустун мораль-политиктиг чаңгыс эвиниң көргүзүү

Улуг Сталин — бүгү улустун кандидады

Эвилелдешкен республикаларнын хоорайларында, үлөштүр бүдүрүлгелеринде, албан черлеринде, өөредилге черлеринде эвилелдешкен республикаларнын Дээди Советтериниң депутаттарына кандидаттар депшидер дугайында сонгулда мурунун хураалдары патриоттуг улуг көдүрлүшкүн-биле болуп өрткөн.

Ажылчы чоннар эвилелдешкен республикаларнын Дээди Советтериниң депутаттарына кандидаттар депшидер дугайында сонгулда мурунун хураалдары патриоттуг улуг көдүрлүшкүн-биле болуп өрткөн.

Ажылчы чоннар эвилелдешкен республикаларнын Дээди Советтериниң депутаттарына кандидаттар депшидер дугайында сонгулда мурунун хураалдары патриоттуг улуг көдүрлүшкүн-биле болуп өрткөн.

кандидадынга эш И. В. Сталинни патриоттуг улуг көдүрлүшкүн-биле депшидер деп доктаал үндүргөн.

МОЛДАВ ССР

Кийиневтин паровоз депозитунуң коллективиниң ниити хуралы Молдав ССР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидат кылдыр Кишинев хоорайына Сталинский № 241 сонгулда округунун талазы-биле совет улустун тийлелгелериниң организационун болгаш сорук кирикчизи, улустарың башчызы болгаш башкы эш Иосиф Виссарионович Сталинни депшидер деп чаңгыс эп-сеткилдиг депшидер деп доктаал үндүргөн.

КАРЕЛО-ФИН ССР

Карело-Фин ССР-нин куруне университетиниң ажылчы, албан хаакыттарынын, студенттериниң башкыларынын, профсоюзларынын ниити хуралы Карело-Фин ССР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидаттыга Сталинский № 1 сонгулда округунун талазы-биле улуг баштыгы болгаш башкы эш Иосиф Виссарионович Сталинни депшидер деп чаңгыс эп-сеткилдиг депшидер деп доктаал үндүргөн.

ГРУЗИН ССР

Тбилисиниң И. В. Сталин аттыг паровоз вагон септер заводунун ажылчы, албан-хаакыттарынын ниити хуралы Грузин ССР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидат кылдыр Тбилис хоорайына Ленинский № 6 сонгулда округунун талазы-биле эш Иосиф Виссарионович Сталинни депшидер деп чаңгыс эп-сеткилдиг депшидер деп доктаал үндүргөн.

ЛИТВА ССР

Вильнюстун «Спарта» деп аргылдыг улуг фабрикасынын ажылчыларынын, инженерлериниң, техниктериниң болгаш албан-хаакыттарынын коллективиниң ниити хуралы Литва ССР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидат кылдыр Вильнюс хоорайына Сталинский № 9 сонгулда округунун талазы-биле кижиги төрөлгөтенин гений, ажылчы чоннарныг шылгангай баштыгы болгаш башкы эш Иосиф Виссарионович Сталинни депшидер деп чаңгыс эп-сеткилдиг доктаал үндүргөн.

АЗЕРБАЙДЖАН ССР

«Сталинефть» трестиниң алды дугаар промыслазынын ажылчыларынын, инженерлериниң, техниктериниң болгаш албан-хаакыттары Азербайжан ССР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидат кылдыр Баку хоорайына Ийичевский сонгулда округунун талазы-биле эш Иосиф Виссарионович Сталинни чаңгыс эп-сеткил-биле депшидер деп доктаал үндүргөн.

КАЗАХ ССР

Алма-Атаның аар машина тудушкун заводунун ажылчыларынын, инженерлериниң, техниктериниң болгаш албан-хаакыттарынын коллективиниң Казак ССР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидат кылдыр Алма-Атаның дөрт дугаар Сталинский сонгулда округунун талазы-биле казах улустун эд эки эки, кижиги төрөлгөтенин улуг гений, ынак баштыгы болгаш башкы эш Иосиф Виссарионович Сталинни депшидер деп шийттирлээн.

КИРГИЗ ССР

М. В. Фрунзе аттыг медицина институтунун чээрби ажыг националдык телеекчилеринден тургузунган улуг коллективиниң Киргиз ССР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидат кылдыр Фрунзеско - Первомайский алды дугаар сонгулда округунун талазы-биле улуг баштыгы болгаш башкы эш Иосиф Виссарионович Сталинни депшидер деп шийттирлээн.

ТАДЖИК ССР

Сталинабадтың № 1 даараныга фабрикасынын ажылчыларынын, инженерлериниң, техниктериниң болгаш албан-хаакыттарынын ниити хуралы Таджики ССР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидат кылдыр Сталинабад хоорайына Сталинский № 2 сонгулда округунун талазы-биле эш Иосиф Виссарионович Сталинни чаңгыс эп-сеткил-биле депшидкен.

ЛАТВИ ССР

Риганың далай портунун ажылчыларынын, инженер-техниктиг ажылдакчыларынын болгаш албан хаакыттарынын ниити хуралы Латви ССР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидат кылдыр Риганың № 3 сонгулда округунун талазы-биле совет улустун ынак баштыгы эш Иосиф Виссарионович Сталинни чаңгыс эп-сеткил биле депшидкен.

АВТОНОМУГ РЕСПУБЛИКАЛАР

РСФСР-нин автономуг республикаларынын хоорайларына АССР-лериниң Дээди Советтериниң депутаттарынын кандидаттарынын депшидегизинге холбаштырган сонгулда мурунун хураалдары улуг патриотчу көдүрлүшкүн-биле болуп өрттүр турар.

Автономуг республикаларныг Дээди Советтериниң депутаттарынын боттарынын бир дугаар кандидатты кылдыр ажылчы чоннар канчаар-даа ааок улуг сорук киришкени-биле улустарныг улуг баштыгы эш И. В. Сталинни адап турарлар.

Казаның Куйбышев аттыг кино-фабрикасынын коллективиниң сонгулда мурунун хуралы Татар АССР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Казаның Ленинский сонгулда округунун талазы-биле эш И. В. Сталинни депшидкен.

Буйнакскийниң сапог-идик кылар комбинатынын ажылчыларынын, инженерлериниң, техниктери болгаш албан-хаакыттары боттарынын сонгулда мурунун хуралы Дагестан АССР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Буйнакск хоорайының Сталинский округунун талазы-биле эш И. В. Сталинни депшидкен.

ССРЭ-ниң Эртемнер Академиязынын Коми салбырынын эртемниг болгаш техниктиг, административтиг

ажылчыларынын, инженерлериниң, техниктериниң болгаш албан-хаакыттарынын ниити хуралы Сталинский № 241 сонгулда округунун талазы-биле совет улустун тийлелгелериниң организационун болгаш сорук кирикчизи, улустарың башчызы болгаш башкы эш Иосиф Виссарионович Сталинни депшидер деп чаңгыс эп-сеткилдиг депшидер деп доктаал үндүргөн.

Тбилисиниң И. В. Сталин аттыг паровоз вагон септер заводунун ажылчы, албан-хаакыттарынын ниити хуралы Грузин ССР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидат кылдыр Тбилис хоорайына Ленинский № 6 сонгулда округунун талазы-биле эш Иосиф Виссарионович Сталинни депшидер деп чаңгыс эп-сеткилдиг депшидер деп доктаал үндүргөн.

Вильнюстун «Спарта» деп аргылдыг улуг фабрикасынын ажылчыларынын, инженерлериниң, техниктериниң болгаш албан-хаакыттарынын коллективиниң ниити хуралы Литва ССР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидат кылдыр Вильнюс хоорайына Сталинский № 9 сонгулда округунун талазы-биле кижиги төрөлгөтенин гений, ажылчы чоннарныг шылгангай баштыгы болгаш башкы эш Иосиф Виссарионович Сталинни депшидер деп чаңгыс эп-сеткилдиг доктаал үндүргөн.

Риганың далай портунун ажылчыларынын, инженер-техниктиг ажылдакчыларынын болгаш албан хаакыттарынын ниити хуралы Латви ССР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидат кылдыр Риганың № 3 сонгулда округунун талазы-биле совет улустун ынак баштыгы эш Иосиф Виссарионович Сталинни чаңгыс эп-сеткил биле депшидкен.

Сонгулда мурунун хураалдарынын кирдикчидери совет кижилерини ынак баштыгы эш И. В. Сталинни адынга байырыг чагаалдары улуг көдүрлүшкүн-биле хулээп алганнар.

ажылдакчыларынын сонгулда мурунун хуралына Коми АССР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Коммунистический сонгулда округунун талазы-биле эш И. В. Сталинни депшидер дугайында шийттир хулээп алдыган.

Саранскийниң механика заводунун коллективиниң богулдун сонгулда мурунун хуралы Мордва АССР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Промышленный сонгулда округунун талазы-биле эш И. В. Сталинни чаңгыс эп-сеткил-биле депшидер доктааткан.

Дзауджикаунуң «электродинк» заводунун коллективиниң богулдун сонгулда мурунун хуралы Софгу Осетин АССР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Сталинский сонгулда округунун талазы-биле эш И. В. Сталинни депшидкен.

Якутскийниң күрүне типографиязынын сонгулда мурунун хуралынын кирдикчидери Якут АССР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Сталинский сонгулда округунун талазы-биле эш И. В. Сталинни депшидкеннар.

Сонгулда мурунун хураалдарынын кирдикчидери совет кижилерини ынак баштыгы эш И. В. Сталинга чорудар чагаанулуг көдүрлүшкүн-биле хулээп алганнар. (СЭТА).

К. Е. Ворошилов, Н. С. Хрущев, Л. П. Берия, А. И. Микоян, Л. М. Каганович, А. А. Андреев, А. Н. Косыгин, Н. М. Шверник, М. А. Суслов, П. К. Пономаренко

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттарынын кандидаттарына депшидтиргенер

Найсылдын бүдүрүлгелеринге, албан черлеринге, өөредилге черлеринге болгаш эртем-шинчилел институттарыга РСФСР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидаттар депшидтиргенин дугайында сонгулда мурунун хураалдары үргүзүлөп турган.

Москванын ажылчы чоннары Россия Федерациязынын Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттарына депутаттынга болгаш чакыктыг удуртукчулары К. Е. Ворошиловту, Н. С. Хрущевти, Л. П. Берияны, А. И. Микоянны, Л. М. Кагановичини, А. А. Андреевти, А. Н. Косыгини, Н. М. Шверникти, М. А. Сусловту, П. К. Пономаренкону чаңгыс эп-сеткил-биле депшидкен.

Кызыл Тутуг, Ленин орденин болгаш Суворов орденин 1 дугаар черге эрденин М. В. Фрунзе аттыг шериг академиязынын коллективиниң РСФСР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидат депшидериниң сонгулда мурунун чарыны хуралы болган.

Хуралды генерал-майор эш Шабалин ажиткан.

Хуралдын хүндүлүг президиумунга эш И. В. Сталинни баштап, ВКЦ(б) ТК-нин Политбюроунулуг көдүрлүшкүн-биле сонган.

Генерал-полковник, Совет Эвилелиниң Маалдыры эш Попов индир кырынга үнүп келген.

Москва хоорайынын Фрунзе сонгулда округунун талазы-биле РСФСР-нин Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга улуг Сталинниг шынчы соратниги, Совет Эвилелиниң Маршалы Климент Ефремович Ворошиловту депшидер эш Попов санал киирген.

Генерал-лейтенант эш Корсун, Совет Эвилелиниң Маалдыры эш Ковтуноп, академиянын кафедраларынын бирезиниң партия организациязынын секретари эш Волков олар база-ла чүве чугаалааннар.

Хуралдын кирдикчилери чаңгыс эп-сеткил-биле доктаал үндүргөн, ында чугаалап турары болза:

Москва хоорайынын Фрунзе сонгулда округунун талазы-биле РСФСР-нин Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Совет Эвилелиниң маршалы, ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргазынын оралакчызы Климент Ефремович Ворошиловту депшидер.

Проектор заводунун коллективиниң РСФСР-нин Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Никита Сергеевич Хрущевти чаңгыс эп-сеткил-биле депшидкен.

Хүндүсүк элечек дозозулган сондо улуг-пекти заводтун ажылчылары, инженерлери, техниктери, албан хаакыттары долдур олурган.

РСФСР-нин Дээди Советиниң депутаттынга кандидат депшидкенин дугайында чыгылган ниити хуралды завод комитетиниң даргазы эш Н. Ф. Петрусевич ажиткан.

Бир дугаарында чында пеханик слесари стахановчу эш С. Е. Гудков сөс алган.

—Эргим эштер! РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынга кандидат кылдыр большевик партиянын шынчы огулу Никита Сергеевич Хрущевти депшидер деп санал киирип тур мөн.

Оец сондога чүве чугаалаан инженер-конструктор эш П. Д. Агапов, стахановчу-фрезеровщик Г. Ф. Колюцов, стахановчу-слесарь эш К. К. Копосова болгаш заводтун партия организациязынын секретари эш Н. И. Волков олар база-ла эш Н. С. Хрущевти кандидатуразын дөткөзөннар.

Москва хоорайына Калининский сонгулда округунун талазы-биле РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынга кандидат депшидер дугайында айттырыны чугаалашкан, проектор заводунун ажылчыларынын, инженерлериниң, техниктериниң болгаш албан хаакыттарынын ниити хуралы Москва хоорайынын № 4 Калининский сонгулда округунун талазы-биле РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга ВКЦ(б) ТК-нин болгаш Москва комитетиниң секретари эш Никита Сергеевич Хрущевти депшидер чаңгыс эп-сеткил-биле доктааткан.

«Госзнактың Москвада парлагга фабрикасынын коллективиниң сонгулда мурунун хуралы болуп өрткөн.

Хуралды профэвилелиниң фабрик комитетиниң даргазы эш

М. Д. Фирсов ажиткан.

Бир дугаарында цех начальниги эш И. А. Тараскин сөс берген. РСФСР-ниң Дээди Советиниң мурунда болган сонгулдадан бээр дөрт чылдын ишинде бистин чуртувуста болган кайгамчыктыг өскөрүлүшкүннөр дугайы, буругаар депшидгелги бүгү кижиги төрөлгөтенин улуг баштыгы эш Иосиф Виссарионович Сталинниг удуртукчулары К. Е. Ворошиловту, Н. С. Хрущевти, Л. П. Берияны, А. И. Микоянны, Л. М. Кагановичини, А. А. Андреевти, А. Н. Косыгини, Н. М. Шверникти, М. А. Сусловту, П. К. Пономаренкону чаңгыс эп-сеткил-биле депшидкен.

Оец дараазында мастер эш К. Н. Кадикова, «Госзнактың» Москвада парлагга фабрикасынын эр, хөреэжен ажылчыларынын, инженерлериниң, техниктериниң болгаш албан хаакыттарынын мурунда Москворецкий сонгулда округунун талазы-биле РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга эш Сталинниг шынчы соратниги, ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргазынын оралакчызы — Лаврентий Павлович Берияны депшидер деп санал киирген.

Хуралга чүве чугаалаан фабриканын ажылдакчылары эштер Н. Г. Салтыков, ВЛКСМ комитетиниң секретари Елена Тарасова, С. Ф. Соболев оларны саналы-биле хуралдын кирдикчилери РСФСР-нин Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга чакыктыг улуг Сталинниг шынчы соратниги — Андрей Андреевич Андреевти депшидер деп санал киирген.

Хуралга чүве чугаалаан фабриканын ажылдакчылары эштер Н. Г. Салтыков, ВЛКСМ комитетиниң секретари Елена Тарасова, С. Ф. Соболев оларны саналы-биле хуралдын кирдикчилери РСФСР-нин Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга чакыктыг улуг Сталинниг шынчы соратниги — Андрей Андреевич Андреевти депшидер деп санал киирген.

Москва хоорайынын А. И. Микоян аттыг эът комбинатынын коллективиниң сонгулда мурунун хуралы патриоттуг улуг көдүрлүшкүн-биле өрткөн.

Бир дугаарында сөс алган стахановчу М. А. Родионков чугаалаан болза, бистин чуртувустун ажылчы чоннары республикаларынын Дээди Советтеринге депутаттарынын кандидаттарын депшиди турар. Улус богулдун бир дугаар кандидатты кылдыр шылгангай баштыгы ынак эш И. В. Сталинни адап турар.

«Бистин комбинатынын коллективиниң мурундан РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттыга улуг Сталинниг соратниги, ВКЦ(б) ТК-нин Политбюро кижигүнү, ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргазынын оралакчызы Анастас Иванович Микоянни депшидер деп саналды мөн — дээт.

Эш А. И. Микоянни депшидкен дугайында саналды комсомолчу Л. Ф. Башева, инженер М. А. Поостников, комбинаттың партия организациязынын мурундан — эш Д. С. Холевков изи-биле дөткөзөн.

Москва хоорайынын № 5 Жановский сонгулда округунун талазы-биле РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга ВКЦ(б) ТК-нин Политбюро кижигүнү, ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргазынын оралакчызы Анастас Иванович Микоянни депшидер болгаш бо округка бадылалар богулдун чөпшөргелин бээрин оон дилээр деп сонгулда мурунун хуралы чаңгыс эп-сеткил-биле доктааткан.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттыга кандидат депшидериниң хей кижилги хуралы Москва хоорайынын тиреэжүүнү тиреэжүүнү хуралды профэвилелиниң завод комитетиниң даргазы эш А. С. Волкова ажиткан.

Заводтун коочун инженери эш В. И. Крылов заводтун коллективиниң мурундан РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга улуг Сталинниг соратниги, ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазынын оралакчызы Лазарь Моисеевич Кагановичини депшидер деп санал киирген.

Заводтун комсомол организациязынын мурундан эш О. В. Гладковская, слесарь-стахановчу эш В. А. Залозная болгаш завод директору эш Б. Н. Япешкин эш Крыловтун саналды дөткөзөн.

Хуралдын кирдикчилериниң үндүргөн шийттири: Москваның тормок заводунун коллективиниң мурундан РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Лазарь Моисеевич Кагановичини депшидер.

Чурттуг кедээ ажыл-агыйын дээди өөредилге чери — Москваның К. А. Тимирязев аттыг кедээ ажыл-агый академиязынын делгем чырык залын профсоюздар, башкылар,

студентилер, эртем ажылдакчылары, ажылчынар болгаш албан хаакыттар долдур олурупкан турган. РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттыга кандидат депшидериниң сонгулда мурунун хуралы академиянын партия организациязынын секретари эш Р. В. Котляров ажиткан.

Индир кырынга бир дугаарында профессор К. А. Иванович үнүп келгешти, Москва хоорайынын № 32 Тимирязевский сонгулда округунун талазы-биле РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга бистин академиянын хей муң коллективиниң мурундан улуг Сталинниг соратниги, ВКЦ(б) ТК-нин Политбюро кижигүнү, ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазынын оралакчызы болгаш Совет Эвилелиниң чазанын чазында колхозтар хөреэнин талазы-биле Чөвүлелин Даргазы Андрей Андреевич Андреевти депшидер деп санал киирген.

Оец сондо академиянын төп эртем библиотеканын директору эш И. А. Смирнов, доцент М. А. Белозапка, студент Н. И. Шамкин чүве чугаалааш, эш Ивановичиниң саналы дөткөзөн.

Москва хоорайынын № 32 Тимирязевский сонгулда округунун талазы-биле РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Ленин — Сталинниң партиянын шынчы огулу, ВКЦ(б) ТК-нин секретари, «Правда» солдуну кол редактору Михаил Андреевич Сусловту депшидер деп улуг күзө-биле санал киирип тур мөн — дээт. (Адыш чаксаан).

Оец сондо стахановчу Н. Б. Нецаева, фабриканын директору П. Д. Сербренников болгаш өскөлдөр эш Головакенин саналы дөткөзөн.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Михаил Андреевич Сусловту чаңгыс эп-сеткил-биле депшидер деп хурал шийттирлээн.

ССРЭ-нин Белеткелдер Министрствозунун ажылдакчыларынын коллективиниң сонгулда мурунун хуралы хүндүлүг президиумга эш И. В. Сталинни баштап, ВКЦ(б) ТК-нин Политбюроунулуг көдүрлүшкүн-биле сонган.

Бир дугаарында Сталинниг шынчы соратниги В. Ф. Самочетов сөс алган.

—Мен партия кижигүнү өвөс инженер мөн, Москва хоорайынын № 9 Куйбышевский сонгулда округунун талазы-биле РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга ВКЦ(б) ТК-нин секретари большевик партиянын шынчы огулу, богулдун бүгү күштерин совет улустун хөреэне берип турар Пантелеймон Кондратьевич Пономаренкону депшидер деп саналды мөн — дээт.

Эш Самочетовтун саналы хуралга чүве чугаалааннар ССРЭ-ниң белеткел министриниң оралакчы эш С. В. Потапов, инженер К. Н. Тюменев, комсомол организациязынын секретари эш М. М. Акханова болгаш министрствонун коммунист организациязынын төлөөлчизи эш С. И. Супрун изи-биле дөткөзөннар.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга ВКЦ(б) ТК-нин секретари болгаш ССРЭ-ниң белеткелдер министри Пантелеймон Кондратьевич Пономаренкону чаңгыс эп-сеткил-биле депшидер дугайында шийттири чаңгыс эп-сеткил-биле башылган.

Сонгулда мурунун хуралдарында эш И. В. Сталинга байырыг чагаалдары чоруткан. (СЭТА).

«Свобода» фабриканын каастап шимээн улуг цехин эр, хөреэжен ажылчынар, инженерлер, техниктер болгаш албан хаакыттар долдур олурупкан. Маана сонгулда мурунун хуралы болган.

Бир дугаарында фабриканын бүдүрүлгезиниң эргелекчизи эш А. И. Головакени сөс алган. Коммунист партиянын улуг баштыгы болгаш башкы эш И. В. Сталинниг удуртукчулары болгаш совет улустун чыдып алган улуг тийлелгелерин Головакени богулдун чугаазына тодаргай санал чугаалаан.

Бистин фабриканын коллективиниң мурундан РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Ленин — Сталинниң партиянын шынчы огулу, ВКЦ(б) ТК-нин секретари, «Правда» солдуну кол редактору Михаил Андреевич Сусловту депшидер деп улуг күзө-биле санал киирип тур мөн — дээт. (Адыш чаксаан).

Оец сондо стахановчу Н. Б. Нецаева, фабриканын директору П. Д. Сербренников болгаш өскөлдөр эш Головакенин саналы дөткөзөн.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Михаил Андреевич Сусловту чаңгыс эп-сеткил-биле депшидер деп хурал шийттирлээн.

ССРЭ-нин Белеткелдер Министрствозунун ажылдакчыларынын коллективиниң сонгулда мурунун хуралы хүндүлүг президиумга эш И. В. Сталинни баштап, ВКЦ(б) ТК-нин Политбюроунулуг көдүрлүшкүн-биле сонган.

Бир дугаарында Сталинниг шынчы соратниги В. Ф. Самочетов сөс алган.

—Мен партия кижигүнү өвөс инженер мөн, Москва хоорайынын № 9 Куйбышевский сонгулда округунун талазы-биле РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга ВКЦ(б) ТК-нин секретари большевик партиянын шынчы огулу, богулдун бүгү күштерин совет улустун хөреэне берип турар Пантелеймон Кондратьевич Пономаренкону депшидер деп саналды мөн — дээт.

Эш Самочетовтун саналы хуралга чүве чугаалааннар ССРЭ-ниң белеткел министриниң оралакчы эш С. В. Потапов, инженер К. Н. Тюменев, комсомол организациязынын секретари эш М. М. Акханова болгаш министрствонун коммунист организациязынын төлөөлчизи эш С. И. Супрун изи-биле дөткөзөннар.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга ВКЦ(б) ТК-нин секретари болгаш ССРЭ-ниң белеткелдер министри Пантелеймон Кондратьевич Пономаренкону чаңгыс эп-сеткил-биле депшидер дугайында шийттири чаңгыс эп-сеткил-биле башылган.

Сонгулда мурунун хуралдарында эш И. В. Сталинга байырыг чагаалдары чоруткан. (СЭТА).

«Свобода» фабриканын каастап шимээн улуг цехин эр, хөреэжен ажылчынар, инженерлер, техниктер болгаш албан хаакыттар долдур олурупкан. Маана сонгулда мурунун хуралы болган.

Бир дугаарында фабриканын бүдүрүлгезиниң эргелекчизи эш А. И. Головакени сөс алган. Коммунист партиянын улуг баштыгы болгаш башкы эш И. В. Сталинниг удуртукчулары болгаш совет улустун чыдып алган улуг тийлелгелерин Головакени богулдун чугаазына тодаргай санал чугаалаан.

Бистин фабриканын коллективиниң мурундан РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Ленин — Сталинниң партиянын шынчы огулу, ВКЦ(б) ТК-нин секретари, «Правда» солдуну кол редактору Михаил Андреевич Сусловту депшидер деп улуг күзө-биле санал киирип тур мөн — дээт. (Адыш чаксаан).

Оец сондо стахановчу Н. Б. Нецаева, фабриканын директору П. Д. Сербренников болгаш өскөлдөр эш Головакенин саналы дөткөзөн.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга Михаил Андреевич Сусловту чаңгыс эп-сеткил-биле депшидер деп хурал шийттирлээн.

ССРЭ-нин Белеткелдер Министрствозунун ажылдакчыларынын коллективиниң сонгулда мурунун хуралы хүндүлүг президиумга эш И. В. Сталинни баштап, ВКЦ(б) ТК-нин Политбюроунулуг көдүрлүшкүн-биле сонган.

Бир дугаарында Сталинниг шынчы соратниги В. Ф. Самочетов сөс алган.

—Мен партия кижигүнү өвөс инженер мөн, Москва хоорайынын № 9 Куйбышевский сонгулда округунун талазы-биле РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга ВКЦ(б) ТК-нин секретари большевик партиянын шынчы огулу, богулдун бүгү күштерин совет улустун хөреэне берип турар Пантелеймон Кондратьевич Пономаренкону депшидер деп саналды мөн — дээт.

Эш Самочетовтун саналы хуралга чүве чугаалааннар ССРЭ-ниң белеткел министриниң оралакчы эш С. В. Потапов, инженер К. Н. Тюменев, комсомол организациязынын секретари эш М. М. Акханова болгаш министрствонун коммунист организациязынын төлөөлчизи эш С. И. Супрун изи-биле дөткөзөннар.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга ВКЦ(б) ТК-нин секретари болгаш ССРЭ-ниң белеткелдер министри Пантелеймон Кондратьевич Пономаренкону чаңгыс эп-сеткил-биле депшидер дугайында шийттири чаңгыс эп-сеткил-биле башылган.

Сонгулда мурунун хуралдарында эш И. В. Сталинга байырыг чагаалдары чоруткан. (СЭТА).

Патриотчу бекдик көдүрлүшкүн

САМАГАЛТАЙ, (телефон-биле). Тес-Хем районунун ажылчы чоннар төлөөлчидериниң сонгулда мурунундагы чөвүлө хуралы январь 15-тиң кежээнде политик талазы-биле бекдик көдүрлүшкүнүг болуп өрткөн.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң сонгулдадаларына белеткелдер дугайында районун кедээ ажыл-агый кидизиниң эргелекчизи эш Биче-оол илеткел кылган.

РСФСР Дээди Советиниң депутаттыга кандидат кылдыр ВКЦ(б) ТК-нин секретари эш Н. Я. Дьяковту депшидер дугайында Берг-Даг умузунда Ленин аттыг кохозтун кохозчуларынын саналын дөткөп, Самагалдай маши-

на трактор станциязынын директору Маскичук, Молотов аттыг кохозта партия эге организациязынын секретари Тапый-оол, Калинин аттыг кохозтун муракчызы Максый, райпо ажылдакчызы Туран болгаш өскөлдөр-даа сөс ал чүве чугаалааш, коммунистерни болгаш партия кижигүнү өвөстерин улуг богулдун кандидатты эш Н. Я. Дьяковту дөш бадылаашкынча чөвүлө хуралдын кирдикчилерин кийгыргаштар.

Февраль 18-те чаңгыс эп-сеткилди бадылаашкынча районун бүгү сонгукчуларынга кийгыргаш күзөп алган.

М. ЧУГЛУР.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттынын кандидаттыга ВКЦ(б) ТК-нин секретари болгаш ССРЭ-ниң белеткелдер министри Пантелеймон Кондратьевич Пономаренкону чаңгыс эп-сеткил-биле депшидер дугайында шийттири чаңгыс эп-сеткил-биле башылган.

Сонгулда мурунун хуралдарында эш И. В. Сталинга байырыг чагаалдары чоруткан. (СЭТА).

Патриотчу бекдик көдүрлүшкүн

САМАГАЛТАЙ, (телефон-биле). Тес-Хем районунун ажылчы чоннар төлөөлчидериниң сонгулда мурунундагы чөвүлө хуралы январь 15-тиң кежээнде политик талазы-биле бекдик көдүрлүшкүнүг болуп өрткөн.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң сонгулдадаларына белеткелдер дугайында районун кедээ ажыл-агый кидизиниң эргелекчизи эш Биче-оол илеткел кылган.

РСФСР Дээди Советиниң депутаттыга кандидат кылдыр ВКЦ(б

1951 чылдын делгелгезинге бистиң кандидаттарыбыс

Совет эрге-чагырганың чылдырында Тываның тараачын колхозчуларының аразындан көдээ ажыл-агыйның бүдүрүгезинде канчаар-даа аажок чедишкенини чаалап алган мурнакчылар хун-бүрү өзүп турар. Олар чыдып калган чер болгаш мал ажылын моон ыяй хөгжүдериниң херээнге улуг салышкыны кылганнар. Күш-ажылдык стахановчу аргаларын калбаа-биле ажыглавышаан, көдээ ажыл-агыйга чаа-чаа тилелгелерни чедип ап турарлар.

Көдээ ажыл-агыйның билгелерин пропагандалар талазы-биле оң бугу четестери-биле чергелештир Бүгү-өвилелдин, районнарның болгаш районнар аразының көдээ ажыл-агый делгелгезиниң практика-зының бедик көргүзүлгери онза улуг ужуру-дузалыг болуп турар. Делгелге—көдээ ажыл-агыйның мурнакчыларының дуржумгаларын пропагандалар болгаш негиздери-ри-биле кады эр, херэвен колхозчуларның, совхозтар болгаш МТС-тер азыдакчыларының практиктик билини бедидеринге дузаалар болгаш чакатың, партияның көдээ ажыл-агыйның мурнууга салган социалгаларының күседирин дүргедеринге улуг бажым болур.

Эр, херэвен колхозчулар, совхозтарның болгаш МТС-териниң азыдакчылары Бүгү-өвилелдин делгелгезинге киржириниң өргө-ни чакырап алып дөш боттарының найгамчык чаагай ажылының түне-нини көргүзүп турар. Ол болза, бистиң областың көдээ ажыл-агый-ның чаа-чаа чектелишкенин кө-дүреринге бугу аргаларын берип турар. Делгелгениң азык-дузаны дай-дуз улуг. Ол болза, улустуң салым-чаянын болгаш социалисти-к Төрөөн чурттуң байлаларынын кө-дүрүс. Болшевиштер чыдып кал-ган Россияны күчүлүг механизаста-тынган көдээ ажыл-агыйлык улуг СССР Эвисийи колдур эскерткенин биске көргүзүп турар деп эш Хруш-чев чугаалаан. Делгелге колхозчу мурнакчы дуржумгаларында биске барыяны, хей адырлыг ажыл-агыйны үлөгөрлүг тургузарының айтырыгыларынга долу харыны бери-п турар.

Бистиң совет өртемдэенериниң болгаш көдээ ажыл-агый практика-зының сөөлүг чедишкениниң дел-гелгеге көргүзүп делгээр. Бистиң областың колхозтарында, совхозта-рында болгаш МТС-теринде дел-гелгеге көргүзүп чүдүлдери бар.

Бүгү-өвилелдин 1951 чылда Кө-дээ ажыл-агый делгелгези 1949—1950 чылдарың түд-чел көргүзүл-гери делгээр.

Бүгү-өвилелдин Көдээ ажыл-агый делгелгезинге киржирлерниң кол көргүзүлгери болза: бистиң обла-сты ийи чылдың дургузууда 1949—1950 (культураалар айы-биле) дүжүт чылдызының азы мал продуктузу-түг көргүзүлгери БКАД-ниң кол комитетиниң доктаатканындан өвөш өвөсти чедип алганда; 1949—1950 чылдарда күрүнне көдээ ажыл-агый продуктуларының ыявалыа дужаар продуктулар планын бүрүн күүсеткенде; 1949—1950 чылдарда мал ажылын хөгжүдөр күрүнне планын продуктулууг болгаш ажилын малдар аай-биле күүсеткенде; 1950—1951 чылдарың тарылгазынга боттарынга үрезияер-биле бүрүн хандырттыгана болгаш 1949—1950 чылдарда агро-ныя меиаритивти ажалдар планын күүсеткенде дел-гелгеге киржир.

Облүүсколануң болгаш Бүгү-өвилелдин Көдээ ажыл-агый делгелгезиниң шиттири-биле бистиң областың БКАД-ге киржирлерни бадылаан. Ол шиттири ийи ауга бистиң областың 3 колхозту, 1 МТС-ти, 3 мал ажылының фермаларын болгаш 40 ажыл мурнакчыларын киржир-биле бады-лаан болгаш ам-даа уламчылап турар.

Делгелгеге киржир колхозтарның аразында Бий-Хем районуң Коче-

тов аттыг, кызыл-тастың бедик дүжүдүн алган колхоз бар. 1949 чыл-да 306 гектар шөлдүг кызыл-тастың гектар бүрүзүнден 19 центнер, 1950 чылда 219 гектар шөлдүг кызыл-тастың гектар бүрүзүнден 18 центнер дүжүтү алган. Ол колхоз кур болгаш аггыс чери эки шынарлык ажылдап кылганы-биле тилелгени чедип алган. Ол ышкаш тараа үнүп турар үезинде өвөш өвөс күштү үндүрүп, пок үнүштерин арыгап, чайгы суггарылгазын эки чоруткан. Ол колхоз мал ажылын өстүрериниң күрүнне планын 1949 болгаш 1950 чылдарда үзүн аайы-биле күүсеткен: мыйыгыг бо-да малды—111 хуу, чыгыны 103 хуу, хой, өшкүнү—112 хуу, хаваны—152 хуу болгаш куш ферма-зында 191 баш дагаалар бар. Үре-зин уруушкуну 1950 чылда 105 хуу болгаш 1951 чылдың 100 хуу күүседип алган. Ийи чылдың иш-тинде күрүнне-биле үзе санапкан, тараа дужаалгазын 103 хуу, МТС-ке натура төлеверин 100 хуу, өвти 102 хуу, дүктү 112 хуу күү-сеткен. Ол ышкаш көргүзүлгери БКАД-ге кирери-биле бадылатыр-ган Улуг-Хем районда «Күш-ажыл-дык хостуу», Киров аттыг колхоз-тар болгаш Шагаан-Арыг МТС-зи, Таңды районда «Кызыл партизан» колхозтуң хой болгаш хаван ажыл-агый үрелел фермазы, «Револю-цияның чалбыжы» колхозтуң чыгы-гы ажылының үрелел фермазы че-дип алган.

БКАД-ге киржири-биле 11 механизаторларын, хову ажылының 18 мурнакчыларын, мал ажылының 16 малчыларын бадылаан. Эд эки көргүзүлгүг Каа-Хем районуң Са-рым-Сеп МТС-тиң тракторист эш Иванов чедип алган. Ол 1949 чыл-да бодунуң өвөшүнде «АТЗ-НАТИ» деп трактор-биле 436 гектар, 1950 чылда 746 гектар черни аңдарган болгаш 1076 килограмми кызыр-чаар материалын кампап алдышкан, хөр-үзүңү эки ажилдааны-биле гектар бүрүзүнден 18,3 центнер кызыл-тасты алган. Эд Бортиков «АТЗ-НАТИ» деп трактор-биле бодунуң өвөшүнде 1949 чылда 570 гектар, 1950 чылда 665 гектар черни аң-дарган, оң түңелинде бүгү шөлдү-гү гектар бүрүзүнден 17,6 цент-нер кызыл-тасты ажаап алган.

Бай-Хаак МТС-тиң комбайнеру эш Ураков «Сталинед» 6-я деп комбайн-биле 1949 чылда 595 гектар тараа культуруларын ажаап ап, 5011 центнери бастырган, 1950 чылда ол комбайн-биле 742 гектарны кеспишаан, 7000 центнер тарааны ажаап алган. Комбайнер эш Бобков Александр «Сталинед» 6-я деп комбайн-биле 1949 чылда 832 гектар тарааны кеспишаан, 5015 центнери ажаап, 1950 чылда 867 гектарны кеспишаан, 12500 центнер тарааны ажаап алган.

БКАД-ниң киржикчиринге Бий-Хем районда Кочетов аттыг колхозтуң хову ажылының бригадир—Социалист Күш-ажылдык Маадыры Маады Парымааны база бадылаан. Эш Парымаан кызыма-кай күш-ажылының түңелинде 1949 чылда 306 гектар шөлдүг кызыл-тастың гектар бүрүзүнден 19 цент-нерин, 1950 чылда 219 гектар кызыл-тастың гектар бүрүзүнден 18 центнери алырын хандырган. Ол колхозтуң даргазы эш Полевту мал ажылын болгаш чер ажылын эки удуртууга-биле хандырганы дөш БКАД-ниң киржикчиринге бады-лаан.

Таңды районда «Элегес» совхоз-туң бызаа ажаакчызы эш Манган-кы эки көргүзүлгери чедип алырын хандырган дөш делгелгениң киржикчизи кылдыр бадылаан.

Кызыл районда «Черби» колхоз-туң чыгычызы эш Чүдөк-оол, Чөөн-Хемчик районда «Октябрь» эл чыл ою» колхозтуң инеңчи-кадар-чызы эш Ортукпай, Тес-Хем райо-нда Ления аттыг колхозтуң чыгы-чызы эш Дажаамба олар 1949—1950 чылдарда бедик көргүзүлгери дел-гелгениң негеделерин өзүгаар че-дип алганы-биле делгелгениң кир-жикчиринге бадылаттырганнар. Ол ышкаш Бүгү-өвилелдин Көдээ ажыл-агый делгелгезиниң киржик-чиринге партияның болгаш совет-тик активчилери киржир.

А. ГЛотов.

Номга ынакшылыг

Мен хостуг шактарында ном номчурууга кончүг ынак мен. Ол шактарда орус чогаалчыларының чөчөк чогаалдарын, ылаңгыя тыва дыл кырында окулдуртуган номна-рын номчулуп турар мен. Номга хандышкылым мен өңүмү билгелерни берип, өртемниң чаданызын бурунгарлаашкынымга улуг дузаны берип турар.

Оң-биле кады, орус дыл өөр-пни алырын кончүг кызып, ном-чан номнармының иштинде бил-динмес сестерни ушта бижөөш, башкыларында болгаш кады өөр-пни турарыбыс орус өөреникчилер-

ден айтыртып ап турар мен. Улуг орус улустуң дылын эки билди кылдыр өөренип алыр болза, оң алдарың чогаалчыларының чогаалдарын номчуруп тур мен, деп бодам мени хун-бүрү амыратпай, ою өөренирине абдабап турар. Мен ам Лермонтовтуң «Бистиң үе-ниң маадыры» база Пушкинниң «Капитан уруу» деп номнарны ханы сийдишкени-биле номчулуп турар мен.

ДОНГАК УЙТУУЛА,
Кызылдың башкы уюлшызаанын студенти.

Брянск область. Бежицкениң каң-шуктулга заводунуң ажилдакчыларының чуртталга бажыңары Ада-чурттуң дайынының үезинде немец эжелекчилер үргедип каан турган. Сөөлүгүш чылдарың дургузунда бустунтулар орунда чаа суур тургустунган. Бо чылын заводтуң чуртталга фондузунуң шөлү дайын мурнууга денелин ашкан. ЧУРУКТА: Ления кудумчузунда Бежицкениң каң-шуктулга заводунуң 50 квартиралыг бажыны. Чуруу И. Рабиновичини. СЭТА-ның прессклишези.

Шилчир Кызыл тукту чедип алганнар

Чоокта чаа Кызылдың Автотранспорт конторазының ажилчыларын, инженер-техниктериниң болгаш албан-хаакчытарынның нинти хура-лы шимделелиг, улуг делгем токарь цехине болуп өрткөн.

Хурады коллективге профессионал өвилелдин комитетиниң дарга-зы эш Баранов айткан. Хура-дың ажилчы президиуму соңгаан соонда, Кызыл бүдүрүлгелеринде социалистик чарыштың түңелдеринде дугайында ВКЦ(б) Кызыл хоорай комитетиниң болгаш ажилы чоннар депутаттарының Кызыл хоорай Советиниң күүсеки комитетиниң шиттирин ВКЦ(б) Кызыл хоорай комитетиниң ажилдакчызы эш Поляковтан табылган.

Өргөн декабрь айда АТК-ның өдилел килдизи чүк сөөртүлгө планын 700 тонна аажар күүсеткен болгаш септелге мастерскаязы бүдүрүлгө планын 145 хуу күүсетпишаан, 55,0 муң рубльдин продукциязын пландан дашкаар бүдүрүп, Кызылдың бүдүрүлгелериниң аразында социалистик чарыштың январь бирдиги түңелинде бир дуга-р чөр өксөлөө болган.

Хоорай бүдүрүлгелериниң аразында социалистик чарыштың тилекчизи—автотранспорт конторазы-ның коллективинге, ВКЦ(б) Кызыл хоорай комитетиниң болгаш хоорай Советиниң күүсеки комитетиниң бүдүрүлгелер аразына шилчир Кызыл тугун эш Поляковтан табылган нинти хурадыг киржикчилери өөрүшкүлүг бедик көдүр-лүшкүн-биле хүлээп алганынар.

Коллективниң мурнууда шилчир Кызыл тукту хүлээп ап тура, АТК начальниги эш Антишветниң меделгезин:

—Бо шилчир Кызыл тукту күш-ажыл талазы-биле улуг күжүниш-кинерни үндүрүп тургаш чедип алган бис, бо тукту бистиң бүдүрүлгениң кырынга бажым-биле киикидип тургаш, хоорайның 5 дугаар партия конференциязынга болгаш РСФСР-ниң Дээди Советинге сонгулда хүүл—февраль 18-ке алдар кылдыр чүк сөөртүлгезиниң талазы-биле 1450 тонна-километрин, пассажирлер сөөртүр талазы-биле 1400 тонна-километрин, септелге мастерскаязының талазы-биле 300 муң рубльдин продукциязын кылдыр болгаш продукцияның бот өртүн 2 хуу чидедир, Паркта автомашиналарының 80 хуузуң ажаллаар, кызыр-чаар материалы 4 хуу камнаар, база машиналарны ортумак септелгеге чедир 30-ден 35 муң километр, капитал септелгеге чедир 60-дан 65 муң километр чедир маңадыр дугайында коллективтиң хүлээгени нинти хурадан чадгыс үн-биле бадылаан.

Даразында стахановчу токарь Восевдин сөс алгаш,—ВКЦ(б) Кызыл хоорай комитетиниң болгаш хоорай Советиниң күүсеки комитетиниң шилчир Кызыл тугун чаалап алганыга сетkil ханьзындан өөрүп турарын илереткен.

—Мен январьде үлүг нормамны хүн-бүрүде бо хүнге чедир 150 хуу күүседип келдим, моон сонгаар үлүг нормамны 170 хуудан куду-лапгамзын хүлээдим—дээш, коза ажилдап турар өөрүм социалистик чарышка кыйгыртам.

Алдарың чыдаачы Патмыдиң,—АТК-да чыдаачы болгаш септеки киши бүгүде хүн, декат, ай болгаш квартал санында 2 болгаш 3 дапык нормаларын берип тургаш, күш-ажыл-ыстың чаагай түңелдерин биле тилеп алган Кызыл-тугувусту салбас бис. Мен бир машинаны капитал септелге чокка 100 муң аажар километр маңагыт, ол машина капитал септелге соонда ам-даа хей муң километр маңап болур. Чоокта чаа хүлээп алган чаа машинамы камың өдилеп тургаш, капитал септелге чыкка 120 муң километр чедир маңадырамын хүлээдим—дээш.

Ол ышкаш хүн-бүрүде үлүг-норма-зын хүлээп, ол аажы токарьлер, мотористер, дарганнар, слесарьлер, чолаачылар ол хуралга сөс ап чүве чугаалаанынар.

Партияның 5 дугаар Кызыл хоорай конференциязынга болгаш РСФСР-ниң Дээди Советинге сонгулда хүүл—февраль 18-ке алдар кылдыр чүк сөөртүлгезиниң талазы-биле 1450 тонна-километрин, пассажирлер сөөртүр талазы-биле 1400 тонна-километрин, септелге мастерскаязының талазы-биле 300 муң рубльдин продукциязын кылдыр болгаш продукцияның бот өртүн 2 хуу чидедир, Паркта автомашиналарының 80 хуузуң ажаллаар, кызыр-чаар материалы 4 хуу камнаар, база машиналарны ортумак септелгеге чедир 30-ден 35 муң километр, капитал септелгеге чедир 60-дан 65 муң километр чедир маңадыр дугайында коллективтиң хүлээгени нинти хурадан чадгыс үн-биле бадылаан.

Хүлээлгелер болгаш шиттир амыдырал кырынга боттаныр

Область типографиязының ажилчыларының болгаш инженер-техниктер ажилдакчыларының, албан-хаакчытарының хуралынга Кызыл хоорайның Үлетүрү бүдүрүлгелериниң ажилчылары, инженер-техниктер ажилдакчыларына болгаш албан-хаакчытарында даарышкыларың кыйгырың деткири-биле чугаалашкан.

1950 чылда бүдүрүлгениң планын хуусаа бетинде күүседир дөш социалистик чарышты калбартыр дөш инициативаны типографияның коллектив инициатива-биле деттөөн.

Өрүүр чехтиң начальниги болгаш бүдүрүлгеге партия эге организацианың секретари эш Венгертская хуралга сөс алгаш:

—Бистиң коллектив январь айда бүдүрүлгө планын додур күүседип шыдаарың бүгү болдуар аргалары бар. Салдынын сорулганы эрестит күүседир-биле социалистик чарышты улам калбартыр болгаш бүдүрүлгени чедип алган чедишкениниң быжыглар. РСФСР-ниң Дээди Советиниң сонгулдагы болгаш хоорайның беш дугаар партия конференциязынга алдар болдуруп, бүдүрүлгө стахановчу ээлчеге турар ужурулуг— деп чугаалаан.

—Бистиң парлаар цех ам дөрт айың дургузунда шилчир Кызыл-тукту быжыг туудур турар. Даарышкыларың кыйгырың парлаачылар изин-биле деткип тур бис. Моон сонгаар бис шилчир Кызыл-тукту хондан салбас бис.

Брянск область. Бежицкениң каң-шуктулга заводунуң ажилдакчыларының чуртталга бажыңары Ада-чурттуң дайынының үезинде немец эжелекчилер үргедип каан турган. Сөөлүгүш чылдарың дургузунда бустунтулар орунда чаа суур тургустунган. Бо чылын заводтуң чуртталга фондузунуң шөлү дайын мурнууга денелин ашкан. ЧУРУКТА: Ления кудумчузунда Бежицкениң каң-шуктулга заводунуң 50 квартиралыг бажыны. Чуруу И. Рабиновичини. СЭТА-ның прессклишези.

Чоокта чаа Улуг-Хем район школаларының бугу бажыларының чөвүлел хура-лы болган. Аңаа 1950—51 өөредилге чылының баштайгы чартында шко-лаларның өөредилге кижицидилгелиг ажил-дарының түңеленип болгаш моон сон-гааргы сорулгаларының дугайында рай-ОНО эргелекчизи эш Вавуонуң илеткел-ин дыңдаан.

—Өөредилге чылының баштайгы чарты-нда район школалары орус, тыва дыл эртемнеринден аңгыда бугу эртем-нериниң талазы-биле бедик шынарлык өөредилгени чедип ап шыдаан,— деп илеткелчи чугаалаан. Илеткелчиниң оон ыяй чугаалааны:—Бистиң школала-рымыстың иштинде Хайранан школаны (эргелекчизи эш Торжу), «Кызыл Туи» колхозтуң школаны (эргелекчизи эш Дандар-оол), Шагаан-Арыг сумунуң че-ди чыл школаны (директору эш Будү-ге) дөш чикентиге ажил-агыйын, өө-редилге-кижицидилгелиг ажилын эки ор-ганизастап, мурнукузундан эки ажил-дап турар школалар бар. База Хай-ракан эге школаның бажызы Сат Зоя, Ийи-Тал эге школаның бажы-зы Дамды-оол, Хендерге суму шко-лазының бажызы М. Донган, Шагаан-Арыг район школаларының бажылары Тупикина, Авдеев, Прудникова, Сер-ездар чергелиг, эртемнери бажылары бедик денелге эртрип, өөреничилерге бугу таланты бажым билин берип турар мурнакчы бажылар бисте кой.

Үстүнде эки ажилдыг школалардан аңгыда, Элиг-Хем, Темир-Суг шко-лалары ышкаш, ажилының денелин куду, өөредилге-кижицидилгелиг ажилдары болуп турарлар.

Суг-Аскы культура бажыңының ойнакчылары ойнаар деп чара-ла көргөн улуг-даа, биче-даа киши шак четпөөндө-лө культура бажыңы дола берген манат турар. Суурнуң чору мурнуку чылдарга бодалга, улуг сонургалдыг болу берген. Ону чүгө уран-чүдүлү эки ор-ганизастааны-биле өвилелдеп шыдаан. Ыйың болза-даа, четпес чорук-тар ам-даа бар. Бот-тывыгыр уран-чүдүлү организастаар айты-рыгын суурда комсомол өгө ор-ганизациалары болгаш профвела-органнарындан четпес удурутур-лары демделгезе чогуур. Ол ыш-каш культура бажыңың эргелек-чизи эш Санжык кылдыг хөгжүм, шыдыраа дөш чикентиг өртөктиг материалдары өз-харысаалга чогу-биле үртеккен, оң удурундам ол чүдүлгеге чедимместеп турар. Ы-чалза-даа киржикчилерниң Кызыл ма-а ажилдааны-биле ыңдыг чүгүгө боол-бай турарлар. Уран-чүдүлү кир-жикчилери, өң ылаңгыя 1951 чыл-да уткаан байырагк кезгеге улу-г сонургалдыг ойнаары көргөскөн-нөр. Уран-чүдүлү бөлүмүң киржик-чилериниң өң экилерин профвела-чилерни райкому чаа чылды тавары-штыр өртөктиг чүдүлдер-биле ша-наан. Моон сонгаар уран-чүдүл а-жы-лын улам шыдгыратса чогуур.

С. СЕРИП-ООЛ.

Улуг-Хем башкыларының чөвүлел хуралы

Чоокта чаа Улуг-Хем район школаларының бугу бажыларының чөвүлел хура-лы болган. Аңаа 1950—51 өөредилге чылының баштайгы чартында шко-лаларның өөредилге кижицидилгелиг ажил-дарының түңеленип болгаш моон сон-гааргы сорулгаларының дугайында рай-ОНО эргелекчизи эш Вавуонуң илеткел-ин дыңдаан.

—Өөредилге чылының баштайгы чарты-нда район школалары орус, тыва дыл эртемнеринден аңгыда бугу эртем-нериниң талазы-биле бедик шынарлык өөредилгени чедип ап шыдаан,— деп илеткелчи чугаалаан. Илеткелчиниң оон ыяй чугаалааны:—Бистиң школала-рымыстың иштинде Хайранан школаны (эргелекчизи эш Торжу), «Кызыл Туи» колхозтуң школаны (эргелекчизи эш Дандар-оол), Шагаан-Арыг сумунуң че-ди чыл школаны (директору эш Будү-ге) дөш чикентиге ажил-агыйын, өө-редилге-кижицидилгелиг ажилын эки ор-ганизастап, мурнукузундан эки ажил-дап турар школалар бар. База Хай-ракан эге школаның бажызы Сат Зоя, Ийи-Тал эге школаның бажы-зы Дамды-оол, Хендерге суму шко-лазының бажызы М. Донган, Шагаан-Арыг район школаларының бажылары Тупикина, Авдеев, Прудникова, Сер-ездар чергелиг, эртемнери бажылары бедик денелге эртрип, өөреничилерге бугу таланты бажым билин берип турар мурнакчы бажылар бисте кой.

Үстүнде эки ажилдыг школалардан аңгыда, Элиг-Хем, Темир-Суг шко-лалары ышкаш, ажилының денелин куду, өөредилге-кижицидилгелиг ажилдары болуп турарлар.

Суг-Аскы культура бажыңының ойнакчылары ойнаар деп чара-ла көргөн улуг-даа, биче-даа киши шак четпөөндө-лө культура бажыңы дола берген манат турар. Суурнуң чору мурнуку чылдарга бодалга, улуг сонургалдыг болу берген. Ону чүгө уран-чүдүлү эки ор-ганизастааны-биле өвилелдеп шыдаан. Ыйың болза-даа, четпес чорук-тар ам-даа бар. Бот-тывыгыр уран-чүдүлү организастаар айты-рыгын суурда комсомол өгө ор-ганизациалары болгаш профвела-органнарындан четпес удурутур-лары демделгезе чогуур. Ол ыш-каш культура бажыңың эргелек-чизи эш Санжык кылдыг хөгжүм, шыдыраа дөш чикентиг өртөктиг материалдары өз-харысаалга чогу-биле үртеккен, оң удурундам ол чүдүлгеге чедимместеп турар. Ы-чалза-даа киржикчилерниң Кызыл ма-а ажилдааны-биле ыңдыг чүгүгө боол-бай турарлар. Уран-чүдүлү кир-жикчилери, өң ылаңгыя 1951 чыл-да уткаан байырагк кезгеге улу-г сонургалдыг ойнаары көргөскөн-нөр. Уран-чүдүлү бөлүмүң киржик-чилериниң өң экилерин профвела-чилерни райкому чаа чылды тавары-штыр өртөктиг чүдүлдер-биле ша-наан. Моон сонгаар уран-чүдүл а-жы-лын улам шыдгыратса чогуур.

С. СЕРИП-ООЛ.

ның шынары кошкан школалар болгаш Штактар-оол, Кузнецова дөш ышкаш, өөредилге планы чок амылдап, кичээл-дерин белеткел чок эртрип турар баш-кылар бисте база бар—дээш.

Чөвүлел хуралга санал бергиле-ш башкылар, школалар болгаш башкылар-ның ажилында четпестерни өй-шаанда чайладып узутунар, оларның ажил-амы-дыралыга, ылаңгыя бажыларының өр-га-дуржунга солушкунун калбартыр, оларга методтуг дузаламчыларын көр-гүзөр, идея-теоретиктиг билин көдүрүп, школаларда комсомол, пионер ор-ганизациаларынын ролон бедидер талазы-биле боттуг удурутулганы хандырабыз турар дугайында райОНО ажилдакчыла-ры эштер, Вавуу, Казурина оларны болгаш ВЛКСМ райкомунун, ол ышкаш облОНО-нун адрезинге чөптүг шугуту-лелерни кылган. Район школаларында орус болгаш тыва дылдары башкылар турарының денелин куду болганының уламындан багай демдектерниң хей кези-нин оларга хамаарып турарын, клас-тан болгаш школалар дашкаар культу-ра-массалыг, кижицидилге ажилдары-ның кошкатын, ада-иедер-биле ажилдыг сулазын бажыларының чөвүлел хуралы шыңгыы демделгевешпаан, өөредилге чылының ийи дугаар чартында дылдар-ны бажыларынын үнденин-биле кижи-цидилге, класстан, школалар дашкаар кижи-цидилге ажилын күштедирип, ада-ие-дер-биле школалар аразында бажым хар-лызынын тургузар дугайын бодууму доктаалына шыңгыы айткан.

В. МАКСЫР.

Районнун культура бажыңында

Чурттакты чоңга культура-мас-салыг ажилды сонургадыр болгаш уран-чүдүлү сайырадып, бот-тывыгыр чорукту өстүрөр дугайында совет чазык, большевик партия улау-биле сагыш салып турар. Ол чугула сорулганы күүсе-динче Суг-Хөл районуң Суг-Аскы суурда районуң культура ба-жыңында аныктаргаан организастап тургускан уран-чүдүлү бөлүмү бо аразында өлөөн боттуг ажилдары чоруткан.

Бо аразында өлөөн каш удаа я-зы-бүрү үр, таңың, шиң өксө-дөө чүдүлдерни чоңга сонургалдып көр-гүскөн. Эд ылаңгыя областың уран-чүдүлдер маргыдазынга 10 кижи-ни чоруткан болгаш олар багай өвөс түнөдө чедип ап, оң иш-тинден шигер Көк-Хая, Мамбетка-зиев, Калың-оол олар өртөктиг чүдүлдер-биле шаңдатканынар.

Районуң культуру бажыңың уран-чүдүлдерниң киржикчилеринде салым талантыг кижилер исерл-үңүп турар. Чыңвэлере, аныяк комсомолчулар Моклова, Камалова олар чаа-чаа тандалары ойнап ту-рарлар. Ол ышкаш музыка бөлүмү-де эш Зубарев ол талазы-биле ор-ганизаакчы болуп турар. Күш-күл-тура көргүзүлгери эки болгаш шынарлык ойнаарың талазы-биле эштер Момбетказиев Н. Мамбетка-зиева олар чоңга үлөгөрлиг бараан

болуп турарлар. Суг-Аскы культура бажыңының ойнакчылары ойнаар деп чара-ла көргөн улуг-даа, биче-даа киши шак четпөөндө-лө культура бажыңы дола берген манат турар. Суурнуң чору мурнуку чылдарга бодалга, улуг сонургалдыг болу берген. Ону чүгө уран-чүдүлү эки ор-ганизастааны-биле өвилелдеп шыдаан. Ыйың болза-даа, четпес чорук-тар ам-даа бар. Бот-тывыгыр уран-чүдүлү организастаар айты-рыгын суурда комсомол өгө ор-ганизациалары болгаш профвела-органнарындан четпес удурутур-лары демделгезе чогуур. Ол ыш-каш культура бажыңың эргелек-чизи эш Санжык кылдыг хөгжүм, шыдыраа дөш чикентиг өртөктиг материалдары өз-харысаалга чогу-биле үртеккен, оң удурундам ол чүдүлгеге чедимместеп турар. Ы-чалза-даа киржикчилерниң Кызыл ма-а ажилдааны-биле ыңдыг чүгүгө боол-бай турарлар. Уран-чүдүлү кир-жикчилери, өң ылаңгыя 1951 чыл-да уткаан байырагк кезгеге улу-г сонургалдыг ойнаары көргөскөн-нөр. Уран-чүдүлү бөлүмүң киржик-чилериниң өң экилерин профвела-чилерни райкому чаа чылды тавары-штыр өртөктиг чүдүлдер-биле ша-наан. Моон сонгаар уран-чүдүл а-жы-лын улам шыдгыратса чогуур.

С. СЕРИП-ООЛ.

Хууда страхования

Бистиң партия болгаш совет чазык совет хамаатыларың хууда эрге-ажы-ктарың камгалаларыңа, оларның мате-риалдыг чаагайыңдылганы үргүчүгө бе-дидеринче уланган язы-бүрү хемчег-лерни чорудуп турар. Ындыг хемчег-лерниң санына кирип чүдүлдер болза, улам-на калбарып турар хуу страхов-аны болур. Чүгө РСФСР-те камгалал-тырганырга болгаш оларның өг-бүлел-еринде чыл бүрүде 30 миллион хире рубльди төлөп берип турар. Бистиң обла-сты камгалатырганың санын эвези-даа болза, 1950 чылдың 6 айла-рының иштинде 30 муң аажы рубльди төлөп берген турган, оң иштинде эш Никитинге (Чадаана) күш-ажылы кы-лып шыдаас болган учурунда 8 муң рубльди, Карпухинага (Кызыл) аша-елген дугайында 10 муң рубльди, Айнавай Тамарага (Шагаан-Арыг) иези өлгөн дугайында 5000 рубль, Салцкая (Чиге-Кызыл) күш-ажылы кылып шы-даас болган учурунда 350 рубльди боттал оон-даа өксөлгөргө төлөгүлөн.

Амы камгалалың язы-бүрү хе-вирлери СССР-де туруп турар. Анык-чы чоң бүрүзү оң бодунуң күзөөни-биле кайы таарырың шилип ап болур. Холушак болгаш бодунуң чектен стра-хованы талазы-биле айткан

Профэвилелдің ажилын экижидер

Таңды районуң күрүне албан черлериниң ажилдакчыларының профэвилелиниң конференциясы бедик идея-политиктиг денемге болуп өрткөн. Профэвилелиниң райкомунда ажилыны дугайында отчег илеткеди профэвилелдиң райкомунун даргазы эш Шабанов кылган.

Эш Шабанов бодунуң илеткелинге бүдүрүлгениң күрүне паланнарын күседириңге, социалистг чарышты калбартырыңга болгаш күш-ажылды саягыла-чурумун улам быжылаарыңга профэвилелдериниң ужуру-дуазыны чугалаашыан, Бүгү-эвилелдиң профэвилелдериниң Х съездиниң төгүлүгү шитпирин районуң профэвилел организация-лары канчаар боттандырып келгенин тодаргайлап илеткөөн.

Ажылчы чонунд политиктиг, күш-ажылчы көдүрүлүшкүңге, оларны Төрөөн чуртуңга ынак кылдыр совет патриотизмге кижизидер чорукка районуң профэвилел организация-сы улуғ ужуру-дуазыг болуп келген фактыларын илеткелчи чугалаан.

Бо талазы-биле районуң кизи эмелгезиниң коллективинде эш Степанов, ортумак школада эш Зиборова оларның даргалааны профкомнар эки ажилдааны, олар-ның ажилын практиказын эш Шабанов илереди чугалаан. Олар болза, боттарының коллективтеринде ажылчы, албан-хаакчттарның сонургап турары айтырылганы миңи хуралдарга чугалаашканын организациястап, четпестерин узуткаарыңча уландырып массаның идепкейин көдүрүп турганнар.

Политиктиг темаларга лекциялар номчулгаларын, яязы-бүрү темаларга беседаларын, коллективтиг ыткыр солуу номчулгаларын үргүлүч чорударын ченчыл бодурулганнар. И. В. Сталинниң допчу биография-зын өөренип бөлүмнөр оларда эки ажилдап турар. Массаның негелде, хомудалдарыңга олар дыйчангыр болуп, оон харызын чогуур үезинде организациястап турарлар. Ол бүгү болза, ында албан-хаакчттар-ның мурунуга ол организациялар-ның авторитенди улгатырган бол-

гаш организацияларны улам быжы-лаан. Конференция районуң профэви-лел организацияларының ажилында четпестерни база илереткен. Районда (эш Коваленко), харылзаа конторазында (эш Гиро) болгаш Элегес школазында, Сосновка бол-гаш Кочетов көдөө Советтерде профэвилел организациялары шуут ажилдашпааннар. Олар кежигүннер-ниң дадывырын безин хавырбайн турганнар.

Төлөөлөр профэвилел райкомунун адресинге шынныг шүгүмчүлди таварыштырганнар: — профэвилели-ниң чер-черде организацияларының ажилын профрайкому (даргазы Шабанов) контрольдавайн, удурт-пайн тургаа. Оң барымдааны, райпога ажилдап турган Атаманов профес кежигүннериниң дадывыры 300 рубльди боду самчыгаш, өске обласче чоруткан. Эш Шабанов болза, районда профорганизация-ларының оң кежигүннериниң санын безин билбес турган— деп эш Решетников шүгүмчүлөөн.

Эш Афанасьев сес алгаш, — мен чоокта чаа ажилдап өгөлөөн мен, а чүнү, канчаар кылмырын билбес мен. Профэвилелиниң райкому менээ сургаалда-даа бербөөн. Ол ышкаш өске организацияларга база ынааар дузалаашпайн турар— деп чугалаан.

— Профэвилелиниң районда чер-чер организациялары күш-ажылды саягыла-чуруму дээш кошкак демисе-жип турар, ажылчы чонунд ком-мунистг кижизидилгезинге кошкак саягы салып турарлар, олар бол-за, чүгө дадывыр хавырары-биле бюджетте-нер хайгаараары-биле кызыгаарлаатынып турарлар— деп эш Ключников чугалаан.

ВКП(б) райкомунун секретари эш Маноюков бодунуң саналыңга районуң профэвилел организация-зының ажилында улуг четпестери чугалаашыан, чооку сорулгалар-ны айткан. Конференцияга шупуту 14 кизи санал бергенер. Конференцияның үндүргөн шитпир-ин ёзугаар профэвилелиниң рай-комунун чаа составы ажилдап өгө-лөөн.

С. ТУШКОВ.

Бижик билбес чорунту узутнаар дээш

Бижик билбес кижилер амыды-ралдын хүн-бүрүдөгү болуушкун-нарын четче билип ап шыдабас болгаш колхозчу ажил-агыйын сайзырадырыңга киржилгези куду болурун Каа-Хем районда "Боль-шевик" болгаш "Кызыл Тул" кол-хозтуң колхозчулары медресдин-биле билип, бижик билбес болгаш бижики багай билирлерни 30 шаятыг программа ёзугаар өөре-дип турарлар.

Бижик өөренириниң бөлгүмүндө 33 өр, хөрөөн колхозчулар ки-рип өөренип турарлар. Бо чыдын январьге чедир чөөрби чыгам удаа

чыглып, өөредилгени бедик шы-нарлыг чорудуп келгени-биле чер-гелештир колхозчулар Анайбад, Кара-Хават, Ханды ыткыш кон-чуг эки өөренип турарлар хөй бол-луп, бижик билбестер солунну номчуп турар апарганнар.

Ук бөлүмнү Бүрөн сумузуңда аге школа башкылары Хертек Ро-ман, Салчак Бюрюб олар колхоз-тарда бижик билбес болгаш бижи-ки багай билирлерни эки билди-кылдыр өөредир дээш кызымакай ажилдап турарлар.

М. ШОГЖАЛ.

Районуң ном магазини

Партия болгаш чазак ном тара-дылгазының улуг ужуру-дуазыны чугулага көрүп турар. Ном болза, совет кижилерниң ажил-амыдыра-лыңга оңа улуг ужуру-дуазыны чү-гөле ном дептериниң ачызы-биле ки-жилерниң медреселинде капитализ-миң болгаш феодализмниң арты-чыларын узуткап болур.

Чөөн-Хемчик районуң ном ма-газини ном тарадып садылгаары-ның планын эки күседип турар: октябрьде 5300 рубльдиң номуң тарадып садылгаар планын тургаш, херек кырында 5340 рубльдиң но-муң сатып, планын долдур күсөт-кен, ноябрьде 5400 рубльдиң но-муң тарадып садар планын херек кырында 5420 рубль кылдыр күсөт-кен болгаш декабрьде 5000 рубльдиң номуң тарадып садар планын декабрь 17-ге чедир 7100 рубльге чедир сатып, планын 142 хуу күсөдип, оң-биле ажылчы чоннар депутаттарының чер-чер Советтеринге сонгудаларының хүнү-ге чедириникин журашкан.

Районуң ном магазининде орус, тыва дылдар кырында оңа чу-гула номнар бар: ВКП(б)-ниң допчу төгүзү, Сталинниң допчу биогра-фиясы, Коммунистг партияның МанIFESTИЗИ, И. В. Сталинниң "Марксизм болгаш национал айты-ры" деп ному, СССР-ниң ниити-лел болгаш күрүне тургузуунун дугайы, кежөөки политшколаарга өөренип 1—12 темалар, "Бистич үениң мадыры" деп Лермонтовтуң чогаалы, "Оглумиң дугайында тоожу" деп Елена Кошевзяның чо-

гаалы болгаш яязы-бүрү уруглар номнары бар.

Ындыг болза-даа, районуң кайы-даа колхозтарында колхоз би-блиотекалары мынчага чедир тур-густуңмаан болгаш библиотекарларга тургузар номнар ном магазинде чедип келген манап чыдар. Кол-хозтарга библиотекаларын тургу-зулуп, колхозчу бүрүзүн ном дептер-же чоокшуладып, марксизм-ленин-изминиң теориялары биле чеспеглөр ужурулуг. Районуң ном магазинин райкүссом оран-базың-биле хан-дырбаан, ол септелге чок бажың-даа турар, чамдык номнар полка-лар чок болган удурдуңдан прилав-ка аadaan оваллап каан чыткылаар. Магазин кышка белекетинмөөн, одаар ыязы чок, өргөлөкчизи шоод-лай туруп алган чөөргөнөп одап турар, магазинниң соңга караанын шилдери ойбак, оң чылдагааны-биле чогуур шагында долдуу-биле ажилдашпайн турар.

Районуң ырак сумуларында ном сатып алыкчыларга ном дептерни чогуур өйүңде чедирер чорук рай-пога онаажыр турбуза, райХН ол сорулганы күсөтпейн турар. Дека-брь 2-де ном магазинден алган 11000 рубль түндүг номнары райХН-ниң складында амыдгаа чедир чытыпшаан.

Районуң иштинге ном тарадып садылгаар ажилды күштелдирери болгаш ном магазинниң ажил-чорудулгазыңа хүн-бүрүндү бот-туг дузаламчызын көргүзери чу-гула.

А. ОРЛОВ.

Индий улус тайбың дээш демиселин күштелдирип турар. Чоокта чаа Бикарск мжузуңга тайбың талаакчыларының конференциясы бо-луп өрткөн. Ол ышкаш өске-даа черлерге 50 муң ажыг кизи киржи-чилерлиг митингилер болулаан. ЧУРУКТА: студент Мин Сактох Стокгольм Кыйгырының адаан-ат салышкының чылдазын чорудуп турары. СЭТА-ның прессклишези.

КНО-нун Кол Ассамблеязының политиктиг комитетинде

НЬЮ-ЙОРК, январь 13-те. КНО-нун Кол Ассамблеязының политик-тиг комитетиниң хуралыңга Корея айтырынын таарыштырар "принци-птер" дугайында "үштүң бөлүү" дээрзиниң "немелде илеткелчи" чугалаажыры уламчылаан. Бо илет-кел болза, Кореядан даштыкы хам-мык шериглерни доп-доруан үндү-рер дугайында саналды оюп каап турары болгаш Кореяга болгаш Кыдатка улур америк агрессияны соксадырын айытпайн турары бил-дингир.

Голландияның, Австралияның, Грецияның болгаш өске-даа чамдык чурттарың (уругулайында америк империализмден хамаарылгаалыг чурттарың) төлөөлөкчилери, база ол ышкаш лисыманчы бөлүктүң төлөөлөкчизи "үштүң бөлүүнү" са-налың деткип чугалаан.

Израильдиң төлөөлөкчизи Эбан "үштүң бөлүүнү" кирген саналын Политиктиг комитет бадыйлаан ту-рар резолюция төлөвилелин коми-тетке көөрү-биле санал кириген. Англияның төлөөлөкчизи Джебб бо резолюцияны камгалап чугалаан. Оң соонда дарга хурал хагдынган деп медеглөөн.

НЬЮ-ЙОРК, январь 14-те. Поли-тиктиг комитеттин өртөнги хура-лыңга Корея айтырынын талазы-биле "үштүң бөлүүнү" кирип кел-гени "немелде илеткел" дээрзин чугалаажырын уламчылап турган.

Уругулайың төлөөлөкчизи Корея айтырынын таарыштырар дугайында "үштүң бөлүүнү" төлөвилелин ба-дылаарын көрүп турар Израильдиң төлөөлөкчизи январь 12-де кириген резолюция төлөвилелин хүлөөп алары дээш санал кириген. Филип-пинерияң төлөөлөкчизи Ромуло ай-тырыны таарыштырары-биле Кы-дат улус республиканың Улустуң Төп чазаның төлөөлөкчизиниң кир-жилгези-биле "чогуур органның" Кол Ассамблея тургузарын көрүп турар төлөвилелиң "беш дугаар принципинге" удууланган.

Ливанның төлөөлөкчизи Малик чугалаажып турар резолюция төлө-вилели "дыка нарын" болгаш "ды-ка маргалаажып саналды" кирип турар деп медеглөөн. Ынчангаштың Израильдиң төлөөлөкчизи бодунуң резолюция төлөвилелин дүжүрүп алары сүмөлөөн болгаш араб чурт-тарың мурунда кириген саналын кирип турар чаа резолюция төлө-вилелин чогаадып кылырын күзөөн.

Саудовская Аравияның төлөөлө-кчизи Израильдиң резолюция төлө-вилелин оң төлөөлери чүмү-биле хүлөөп албас болгаш ол төлөвиле-ге удур бадыйлаар деп медеглөөн. Израильдиң резолюция төлөвиле-лине Чилиниң төлөөлөкчизи база удууланган.

НЬЮ-ЙОРК, январь 14-те. Полити-ктиг комитеттиң хүндүскү хуралыңга Мексиканың төлөөлөкчизи өң баш-тай "үштүң бөлүүнү" илеткелин ниитизи-биле бадыйлаар азы удуу-ланар бе дээрзин бадыйладыр деп санал кириген. Дарга Урданет Ар-бело (Колаумбия) Мексиканың тө-лөөлөкчизи медеглелин деткелге бол-гаш илеткел талазы-биле доп-доруан бадыйлаашкын кылар дугайында дарганың доктаалын комитет бады-лаан. Бадыйлаашкын үезинде 50 ба-дылаашкын илеткел дээш бер-динген, 7—удууланган болгаш 1 дадалазаан.

Совет Эвилелиниң төлөөлөкчизи А. А. Малик Совет Эвилелиниң төлөөлери удур бадыйлаан деп ме-деглөөн, чүгө дээрже, ындагы айты-рыны шитпирлөөрине кереи улустуң болгаш Кыдат улус рес-публиканың төлөөлөкчилерин чалаар-ы чугула турган. Сонгу Кореяның төлөөлөкчилерин чалааны, ынчаар-

га Кыдат улус республиканың тө-лөөлөкчилери бо айтырыгын шитп-ирлөөрине киришпөөн чүгө төлө-де, Совет Эвилелиниң төлөөлери "үштүң комиссиязыны" немелде илеткелинде кирип турар санаадар-ны хүлөөп алырундан удур бадый-лаан.

Польшаның төлөөлөкчизи Кац-Сухи польшаның төлөөлери немел-де илеткелге удур бадыйлаан, чүгө дээрже, Кыдат улус республиканың чазаның болгаш Сонгу Кореяның улустуң чазаның төлөөлөкчилери чугалаажышкыныга киришпөөн деп тайылбырлаан.

Совет Эвилелиниң болгаш Поль-шаның төлөөлөринден аңгыда Ук-раина ССР-нин, Белорусс ССР-нин, Чехословакияның, Сальвадорунуң төлөөлери болгаш гоминданчы ол илеткелге удур бадыйлаан. Филип-пинерияң төлөөлери бадыйлаашкыныга киришпөөн дадалазаан.

Египеттиң төлөөлөкчизи Фавзи Политиктиг комитеттиң ажил-чору-дулгаларының методунага удууланган хомудалын чугалаан болгаш чөөн чүк айтырыгының талазы-биле декабрь 12-де азий болгаш араб 12 чурттарың саналын үр үезин иштинде сонгаарладып келгенин айткан.

Оң соонда Политиктиг комитет-тиң даргазы Урданет биле Египет, Ливан болгаш Ирак төлөөлөкчизи-риниң аразында чорута чогуур айтырылгар талазы-биле маргалаа уламчылап турган; комитеттиң моон сонгааргы чорудулгазы кандыг бол-ур айтырыгын чугалаашкын, ын-чаарга араб чурттары өң баштай 12 чурттарың саналын көөрү-биле тургускан турарын чедип алып.

Ындыг болза-даа, оң даразы-биле Израильдиң төлөөлөкчизи Эбан "үштүң бөлүүнү" кириген принцип-терни комитет бадыйлаан дугайын Кыдат улустуң чазан оң болуунд саналын дүргөн-не дындыдып болу-рун дилөөр тускай саналды кири-ген.

Норвегияның төлөөлөкчизи Кы-дат улустуң чазанга принциптер дугайында медеглели доп-доруан дамчыдар дугайында бо хуралга шитпир үндүрерин комитетти кый-гырган. Бодунуң саналдарының дугайын Кыдат улустуң чазан коми-тетке дындыдырың дилөөр деп са-налды орунуга ыраки Чөөн чүк айтырыгының таарыштырарына бо принциптерни Кыдаттың чазан үндесин кылдыр көрүп турар ирги-бе дээрзин Кыдат улустуң чазан-дан дилөөр чогоуур деп саналды Норвегияның төлөөлөкчизи чугала-лаан.

Хамаарылгаалы айтырылгарын оң ыдай чугалаашкының соонда Индияның төлөөлөкчизи Рау бо айтырыгын чугалаажыры-биле шак бөөрин дилөөр болгаш хуралды хаар санал кириген. Ынчаарга комитет оң саналын хүлөөп албаан.

Австралияның төлөөлөкчизи Шени шүгүмчүледи соксадыр болгаш Норвегияның резолюция төлөвилелин доп-доруан бадыйлаашкыныга кириер деп санал кириген соонда, Ливаның төлөөлөкчизи Норвегия-ның саналыңа оң чазалгаларын көөрүн дилөөн. Оң соонда Нор-вегияның болгаш Ливанның төлө-лөкчилери чугалаажып дугуржуп алгаштың резолюция төлөвилели бижип алган, оу бадыйлаашкыныга тургускан. Бо төлөвилел дээш 45 бадыйлаашкын бердинген, удуу-ланганы 5 (Совет Эвилели, Украина ССР, Белорусс ССР, Польша, Че-хословакия). Дадалазаан сес тө-лөөлөрүн иштинде Египеттиң, Сальвадорунуң болгаш Люксем-бургтуң төлөөлери бар. (СЭТА).

Кореяда болуушкуннар Улустуң армиязының Кол командыларының дыңнады

ПХЕНЬЯН. Кореяның улус-де-мократтыг республиказының Улус-туң армиязының Кол командыламы-ның январь 15-те дамчыткан меде-э-зине чугалап турары болза, Улус-туң армиязының кезектери-биле кыдат эки-турачылар дайзынарга улуг согуларны таварыштырары-шаан, фронтунуң бүгү участоктары-га бурунгаарлаашкынын үргүлүчүлөп турганнар.

Фронтунуң барымы талакы учас-тогунда Сувоияңгы (Сунгана) тур-вуу районунда шаап-халдап турар Улустуң армиязының кезектери дайзынның камгалап шугуннары-га күштүг кызышкын чедирип тур-рар болгаш оларның дириг күште-ринге улуг чидиргелерни таварыш-тырганнар.

(СЭТА).

ПХЕНЬЯН. Кореяның улус-де-мократтыг республиказының Улус-туң армиязының Кол командыла-мының январь 16-да медеэлөөни болза, Улустуң армиязының кезек-тери-биле кыдат эки-турачылар фронтунуң бүгү участоктарына дайынчы чедишкенирин калбар-тышаан, дайзыннарга улуг согуш-кунарны таварыштырарын үргүл-чүлөп турганнар. Воньжунуң (Генсю) барымы та-лазында шаап-халдап турар Улустуң

армиязының кезектери кайгамчык-тыг чедишкенирин чедип алган-нар. Ол районга болган тулчууш-кунарның үезинде дайзынның 700 солдаттары болгаш офицерлери өлдүрткен болгаш балыглаткан, база 105 кизи тутурган.

Улустуң армиязының эниттиг артиллериясы январьның 14-те Пхеньян районунга дайзынның бир бомбачы самолөдүн аңдарга аткан.

(СЭТА).

Корей хөрөөжөннер фронтуга дузалап турар

СОНГУ-КОРЕЯ. Бо хүнүг корей улустуң чорудуп турары ыдыктыг хостагаланың демиселине идекпей-лиг дузаламчыны корей хөрөөжөн-нер көргүзүп турар. Дайзында хостактан бүгү-ле үезилдерде болгаш волостилдерде фронтуга идекпейлиг дузалап турар хөрөөжөннер коми-теттерин тургускан. Олар фронт-чуларга белектер белектеп, улустуң армиязының дайынчыларына ак-кептерни болгаш анаа кептерни даараарының бригадаларын тургу-зуп турар.

Тяган мжузуунуң Джончен уезди-нин хөрөөжөннер комитетиниң ке-жигүннери фронтуге муң хире чылыг ак-кептерни, уктарын, ар-жыкдарыны, ол ышкаш продукт аймаан чорутканнар. Суур, уезд бүрүзүндө, ол ышкаш мжуларда

чылыг уктарың болгаш хол капта-ры белектериниң хөрөөжөннер бригадаларын тургускан. Кенги мжузуунуң суурларында хөрөөжөн-нер комитеттери балыгланганнары ажаар бажыңар тургузуп, ында хөрөөжөннер комитеттериниң кежи-гүннери дүң-хүн иштинде дежур-ныйлап турарлар. Балыглатканнар ол бажыңдарда ниени саягы-салышкынар-биле хүрөөлөгөн.

Демократтыг хөрөөжөннер өвиле-линиң кежигүннери — дыка хөй анык корей уруглар фронтуге санитаркалар болгаш медресталар болуп эки туралары-биле чорут-каннар. Корей хөрөөжөннер ботта-рының төрөөн чуртун хостаары-ның хөрөөнге улуг салышкынар-ны кирип турарлар.

(СЭТА).

Кореяның хосталган районнарында демир-орук шүгүмнарны катан тургузуп турар

ПХЕНЬЯН. Америк өжөлөкчлери ниң түр өжөлөкчлери хосталган рай-оннарда демир-орукчу патриоттар үзүктел чо бонбалаашкынар бол-луп турза-даа дайзыннарың үрөп кааны демир-орук ажил-агыйын кыска хуусаада катан тургузуп ту-рарлар. Дайзыннарың десип чорутканы-ның соонда ол хонук безин чөтпөөн-де-ле Ли Ге Сунуң удуртуп тура-

ры паровоз депозунуң ажилчына-ры 3 паровозту катан тургускан болгаш бүгү демир-орук дериме-лери септеп доосканнар. Демир-орукчуларга бүгү чурттагылар ду-за көргүскенер. Катан тургузуш-кунуң ажилдарың түянелинде, кылып доосса чогуур хуусааның ырак бетинде доосканнар.

(СЭТА).

Банада дайын белекелдери

ОТТАВА. Канаден Пресс агент-линиң дыңдадып турары болза, Канаданың камгалап министр-ствозундан Гамфакс, Сент Джоис Сидней, Ванкувер, Викториа, Принц Руперт порттарың камгалаалыңы быжылаашкының талазы-биле дендин далаштыг ажилдары

чорудуп турар. Порттарда хөй саныг суг ада-аның четкилерин, мишиг частыш-кынарны, артиллерияны тургу-зуп турар. Ол порттары камга-лаарыңга ужар чүдүлү база тускай-лап тургускан.

(СЭТА).

Хайderabadтын ноян чагыргалыг черинде партизан шимчөөшкениниң өзүлдөзи

ДЕЛИ. «Навхарат» деп индий солунуң дындаканы болза, Хай-derabadтың ноян чагыргалыг чери-ниң Варангал, Бидар, Низамабад,

Налгонда деп округтарында парти-заннарны идекпейи катан күште-лип турар.

(СЭТА).

Харысалгалыг редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.

Скарлатина—айбылдыг халдамырдыг аарыг

Аарыг уругларны ойнаан чүүлдерин болгаш хевин дамчыш-тыр, ол ышкаш чугалаажылыг үезинде чөдүлдөн, база аарыг кижилер-биле харылзашкан кижилерни дамчып халдаар.

Скарлатинадан араан кижиниң ба-зыныга барган кизи болза, оон хал-дамыры бодунуң бажыныңче аппарып, кадык уругларны чышырып болур.

Уругунуң мага-болуңга шивши-келер үнүп, боостазы аарып берзе, ба-зыныңче эмчини до-раан-на чаланар.

Скарлатина ангина хевирлиг, шившики үмөйи анаа өртпн база болур.

Медицина ажилдакчы-лары днагозуң скарла-тинаа деп илередиң тур-гускан болза, уругун доп-доруан эмнегесе чедирер.

Аарыг уругту орунга шимчөтпейн чытырар, азы-чени таарыштырар болгаш чеп эмисери чу-гула негетинер.

Скарлатина бүүөсктерин болгаш кулактарың дуулап арааны хевирлиг үргүлчү каданай турар.

Уругун эмнегесе чорудулашкын соонда, уругун хевин болгаш бажы-нын иштин дезинфекциязын (эм холуктуг экилириглер-биле арылганы) негетер.

Скарлатинадан аарып өрткөн уруглар 40 хонуктун иштинде бодун доп-доруан турар уругларга халдамыры тарадып болур.

ИЕЛЕР! Аарыг уругларың кадык уругларже, кадык уругларың аарыг уругларже чоокшуладып харылзаштырбадар!

Уруглар ажаар черлериниң өргөлөкчилери, школаларың дирек-торлары болгаш башкылар, уругларны кичөөлге келбейн барганы тодаргайы-биле илередиңер, кичөөл үскөн уругларны школа-же болгаш уруглар ажаар черлеринче эмчини шынзылгазы чокка кирибедер.

Уруглар ажаар черлериниң өргөлөкчилери, школаларың дирек-торлары болгаш башкылар, уругларны кичөөлге келбейн барганы тодаргайы-биле илередиңер, кичөөл үскөн уругларны школа-же болгаш уруглар ажаар черлеринче эмчини шынзылгазы чокка кирибедер.

Тыва областың санитар чырыдышкын Бажыңы.